

C. 31. num. 23.
1748 11

Q. D. B. V.
DISSERTATIO INAUGVRALIS IVRIDICA
SISTENS
QVAESTIONEM
AN ET QVATENVS
MATRIMONIUM
AD
MORGANATICAM
PACTO TALE LICITVM SIT?
IN GENERE,

4a

P. 409

QVAM
EX CONCESSV
ILLVSTRIS FACVLTATIS IVRIDICAE FRIDERICIANAE
PRAESIDE
VIRO CONSVLTISSIMO AC DOCTISSIMO

D. DANIEL NETTELBLADT
REG. MAIEST. PORVSS. A CONSIL. AVL. ET IN ALMA
FRIDER. IVRIVM P. P. O.

PRO GRADV DOCTORIS

AD DIEM JANVARIJ MDCCXLVIII
H. L. Q. C.

PVBLCO ERVDITORVM EXAMINI SVEMITTIT
AVTOR

IOHANNES BALTHASAR KOELBELE
MOENO-FRANCOFVRT.

HALAE MAGDEBVRGICAE
TYPIS IOHAN. CHRISTIANI WENDELII, ACAD. TYP.

DISSERTATIO IN VAGRALIS IURIDICAE
QUESTIIONEM
AN ET QUANTUM
MATRIMONIUM
MORGANTIAM
FACTO TALE DICTUM SIT
IN GENE
CONSILIBUS
HIVSIBUS FACULTATIS IURIDICAE THEOLOGICAE
P. R. A. S. I. E.
D. DANIEL NITSCHEBLADT
RIG. MARELLI
PROF. G. A. TORRENTI
J. H. K. O.
JONANNES GAYLONIA KOFELBE
HALLAE MAGDEBURGICAE
P. T. H. S. I. O. H. A. N. N. I. S. G. E. R. I. S. S. I. M. I. M. P. E. R. I. A. L. I. S. A. C. A. D. T. H. A. M.

VIRIS
SPLENDORE GENERIS ET MERITORVM
GLORIA
PERILLVSTRI BV S, MAGNIFICIS
EXCELLENTISSIMIS
PRAETORI
CONSVLIBVS
SCABINIS
SYNDICIS
SENATORIBVS
LIBERAE CIVITATIS IMPERIALIS
FRANCOFVRTI

PATRIBVS PATRIAE
DOMINIS ET MAECENATIBVS

SYMMOPERE COLENDIS

SVBMISSA QVA DECET OBSERVANTIA

HANC
DISSERTATIONEM INAVGVRALEM

D. D. D.

A V T O R.

CAPVT I.
DE
MATRIMONIO AD MORGANATICAM IN GENERE.

§. I.

Familia in praesenti significatu est complexus personarum, inter quos generationis nexus est. Ideo ergo *in familia cum aliis esse*, idem est, ac cum iis generationis nexum habere.

COR. I. Membrum familiae tale fit per generationem.

COR. II. Per adoptionem membrum familiae non fit, Quamquam, vel lege vel alio actu, ei qui generationis nexu destitutus, iura membris familiae competentia tribui possint.

SCHOLIUM. Icti saepissime alios conceptus fere frequentiores connectunt. Breuitatis amore autem omnes enarrare nolo, praesertim cum in L. 195. ff. §. I. de V. S. contenti

6 DISSERTATIO INAUGURALIS

sint. Ideoque ad hanc legem perlegendam hortor eum, qui horum significatum cupidus. Non minus philosophi diversos significatus huius termini sœvent, dum interdum significatum quem *Perillustr.* L. B. de WOLF P. VII. I. N. § 585. & §. 1147. termino *domus* tribuit, familiae termino tribuunt.

§. 2.

Complexus personarum inter quos est generationis nexus, habere possunt iura & obligationes.

§. 3.

Iura & obligationes familiae dicuntur iura & obligationes, complexui personarum inter quos est generationis nexus qua tali competentia.

Sic e. g. in familiis illustrium & nobilium I. R. G. dantur feuda, fideicommissa familiae, consfraternitates, gænerbinatus, insignia &c. Haec toti complexui personarum qua tali competunt; aliis minime. Haecce vero iura iura familiae dei, notorium est.

§. 4.

Societas sobolis procreandae causa forma in legibus praescripta inita, dicitur coniugium.

§. 5.

Maritus vel pater obligatus est, uxorem vel liberos in tantum iurium suorum participes reddere, in quantum finis societatis coniugalis vel paternae requirit (per princ. I. N.). Fieri vero potest, ut pater vel maritus plura iura habeat, quam hic finis requirit; aut iura ipsa non permittunt, ut uxor & liberi iis fiant participes. Sic in priori casu & pater vel maritus non obligatus est, ut uxorem & liberos horum iurium participes reddat; in posteriori vero parti-

participatio non est possibilis. Inde itaque concipere potes coniugium, in quo nec uxor nec liberi omnibus iuribus mariti vel patris fruuntur. Ideoque etiam concipere poteris tale coniugium, in quo uxor & liberi iuribus familiae (§. 3.) mariti vel patris haud fruuntur.

§. 6.

Matrimonium ad morganaticam dicitur coniugium, in quo nec uxor nec liberi iuribus familiae (§. 3.) mariti vel patris utuntur.

ICti tam, quam philosophi varie quanquam matrimonium ad morganaticam definiant, in eo tamen conveniunt, quod sit societas sobolis procreandae causa inita. Quod haec societas forma in legibus praescripta inita sit. Ergo conveniunt in eo, quod sit coniugium (§. 4.). In eo vero, quod tantum de iuribus familiae non participant, dissentiunt ICti, & quidem inter eos, iis etiam alia adhuc iura denegant, ex fundamento autem vel plane nullo, vel haud sufficiente. Merito inde assentimus iis, qui eos tantum regulariter & per se de iuribus familiae excludunt. Sicque recte dicitur in definitione: quod de iuribus familiae haud fruuntur. Vide sis B. HEINECCIUM in I. G. lib. I. §. 310. *Illustr. ESTOR* in diss. *de odio in matrimonia inaequalia & restricto iure nobil. Germ. quoad connubia.* Celeb. SCHWEDERUM diss. *de matrimonio ad morg.* Celeb. CANZIVM in *discipl. mor.* §. 818. B. KOEHLERVS in *iure soc. & gent.* §. 170. Inter omnes vero maxime nobiscum consentit *Conf. WOLFARTH, in tr. de matr. ad morg.* §. 6.

§. 7.

Quicquid valet de coniugio in genere absolute; valet quoque eodem modo de matrimonio ad morganaticam.

8 DISSERTATIO INAUGVRALIS

naticam: quicquid vero valet de coniugio in genere conditionate; sub eadem conditione de matrimonio ad morganicam valet. Enimvero matrimonium ad morganicam est species coniugii (§. antec.). Quicquid vero de genere valet absolute; de specie quoque valet: & quicquid de genere conditionate valet; eadem conditione, in specie posita, valet. Perillustr. L. B. de WOLF. Log. §. 236.

COR. I. Matrimonium ad morganicam forma, coniugio in legibus praescripta, eadem, est incundum.

COR. II. Quae matrimonio ad morganicam cum reliquis coniugii cospeciebus communia sunt; in eo valent.

Ex hoc Spho intelligere poteris, quanam iura & obligationes uxori & liberis morganicis competant. Inferuiat tanquam principium cognoscendi in hac materia iura & obligationes speciales. Non enim propositum permittit, ut eas sigillatim pertractemus. Quare etiam brevitatem amantes B. L. tractatum *Consult. WOLFARTH. de matr. ad morg.* commendamus. Optimo matre in hoc tractatu, communia matrimonii nostri cum reliquis coniugii speciebus, pertractata sunt. Unde non nisi unicum, quod pace VIRI consultissimi monendum, habemus. Inquit nimirum, in omni allodio per N. 118. liberis morganicis esse ius hereditarium legale. Verum enim vero fideicommissa familiae sunt iura familiae. Fideicommissa vero quaedam familiae sunt allodia. Ergo quaedam allodia sunt iura familiae. At vi Sphi antecedentis liberi morganici de iuribus familiae haud participant. Sicque secundum hanc sententiam in his iuribus matrimonium ad morganicam foret illicitum. Excludi vero liberos hosce a fideicommissis familiae, quotidiana consuetudo docet. Hinc non nisi monere volo, distinguendum fuisse, circa ius hereditarium legale liberis morganicis competens,

petens, inter allodium, quod est ius familiae, & tale, quod ius familiae non est. Dari autem ius hereditarium legale, hisce liberis competens; in posteriori ambabus concedo, non aequè in priori.

§. 8.

Qui iura familiae habet, cum eo matrimonium ad morganaticam iniuri posse, conceptibile est: non aequè cum eo, qui iis destitutus (§. 6.).

Quaquam & matrimonium celebrans uxorem & liberos a certis iuribus excludere possit; nondum tamen matrimonium ad morganaticam, secundum nostram definitionem contrahit. Cum enim requirantur iura familiae, iis vero destitutus; sic facile propositionem perspectam habes.

Non omnis vero societas sebolis procreandae causa inita, in qua uxor & liberi iuribus familiae mariti vel patris haud fruuntur; est matrimonium ad morganaticam. Potius ea tantum, quae simul est coniugium (§. 4, 6.). Sicque concubitus, quaquam in eo, & inter alia iura, iuribus familiae uxor & liberi haud participant; nondum tamen est matrimonium ad morganaticam. Non enim est coniugium, sed tantum connubium.

§. 9.

Si nobiles iuribus familiae praediti sunt; matrimonium ad morganaticam eos iniuri posse, conceptibile est. (§. antec.)

§. 10.

Quicquid §pho anteced. de nobilibus dictum; m. m. etiam de plebeis valet. (§. 8.)

§. 11.

Cum in matrimonio ad morganaticam uxor
B &

& liberi iuribus familiae mariti vel patris destituantur; causa adesse debet, quae hunc effectum producit. Haec causa vero vel erit lex tantum, vel pactum tantum, vel lex & pactum simul. In priori casu matrimonium ad morganaticam dicitur *legale*, in secundo *pacto tale* seu *pactitium*, in tertio vero casu salutarur *mixtum*.

Terminorum: *matrimonium ad morganaticam*, *morgengabicam*, *disparagium*, *matrimonium inaequale*, *matrimonium impar*, *matrimonium ex ratione status*, *Ehe zur linken Hand*, *Miß-Heurath*, maxime vagum dari significatum; inter omnes constat. Ut itaque ambiguitas tollatur, fixum eis tribuere significatum, e re nostra esse, putamus. Etsi vero plerumque per *matrimonium ad morganaticam* simpliciter positum intelligatur id, quod cum addito *pactitium* diximus, tamen ut adfit nomen generis, utque eo evidentius statim constet, de qua matrimonii nostri specie nobis sermo sit; Conf. Dn. WOLFARTH sequentes, notiones dicto modo formare placuit.

§. 12.

Matrimonium ad morganaticum pacto tale ineuntes vel aequalis conditionis erunt; vel inaequalis. In priori casu a me dicitur *matrimonium ad morganaticam pacto tale aequale*; in posteriori vero *inaequale*.

§. 13.

Si lex efficit matrimonium ad morganaticam; efficit eo ipso uxorem uxorem & liberos iuribus familiae mariti vel patris haud uti (§. 6.). Hoc vero vel ita fit, ut uxor & liberi vel omnibus iuribus familiae

miliae mariti vel patris haud utantur; vel ita, ut tantum aliquibus haud utantur.

Sic si lex ait: uxorem & liberos morganicos, ab omnibus iuribus familiae, aut simpliciter, a iuribus familiae, exclusos esse volo; efficit, ut de omnibus haud participant. Si vero ita ait: exclusi sint a feudis; efficit, ut de aliquibus haud participant.

§. 14.

Si per legem, de omnibus iuribus familiae mariti vel patris, uxor & liberi morganici haud participant, ad exclusionem ab hisce iuribus, sicque ad validitatem matrimonii morganatici nihil aliud praeter legem requiritur: sicque pactum quo matrimonium ad morganaticam determinatur, in dato casu est superfluum. Cum enim quicquid lex iam determinat, per pactum determinari non opus sit; veritas huius propositionis per se patet.

§. 15.

Si lex uxorem & liberos morganicos non de omnibus iuribus familiae mariti vel patris privat; vel de omnibus privandi erunt, vel non.

§. 16.

Si lex uxorem & liberos morganicos non omnibus iuribus familiae mariti vel patris privat, iis tamen privandi sunt; accedere debet pactum: sique illud, matrimonium ad morganaticam fit mixtum. Et enim in dato casu legem tantum rationem continere; ut uxor & liberi de quibusdam iuribus familiae tantum non participant, supponitur. Supponitur

porro de omnibus iuribus familiae excludendos esse. Lege vero cum hoc non fiat; alius necessario requiritur actus. Qui cum pro substrata materia non alius nisi pactum esse possit; in dato casu accedere pactum, necesse est. q. e. p.

Cum itaque, per demonstrata, tam lex quam pactum in dato casu causa sint; matrimonium ad morganaticam fit mixtum (§. II.).

§. 17.

Ubi nec matrimonium ad morganaticam legale, nec mixtum; ibi, ut pacto tale obtineat, requiritur (§. II.).

§. 18.

In matrimonio ad morganaticam pacto, inter personas contrahentes, semper pactum accedere, requiritur. Quia sine eorum consensu, tale matrimonium haud concipi potest. Praeter hoc pactum vero, vel pactum accedere potest, quo alii statuerunt, tale matrimonium esse debere morganaticum; vel non.

Haecce quae de matrimonio ad morganaticam in genere dicta, quanquam aliis quaestionibus & illustrari & ampliari possint, tamen sufficient. Nec enim scopus, nec spatium, permittunt; ut iis solum operam navaremus. Est vero, inter alias quaestiones in hac praesenti materia speciales, vili nequitiam momenti, *quaestio an & quatenus matrimonium morganaticum pactitium licitum sit.* Inveniuntur textus iuris feudalis infra citati, quae huius quaestionis normam ponunt. Mala interpretatio, horum textuum, malas gignit doctorum opiniones. Quidam eorum, ex hisce textibus, per clara verba,

verba, illicitum esse hoc matrimonium; demonstrare tentant: quidam vero aliter argumentant. Speciosissimum ferre videtur argumentum eorum, qui sequenti modo filum trahunt: *aut contrabentes sunt aequales, aut inaequales. Si aequales sunt, aiunt, liberi pacto parentum iuribus familiae privari nesciunt. Si posterius; leges iam determinarunt matrimonium ad morganaticam: ideoque pactum est superfluum, & nullum habet usum.* Inde ergo argumentant: *pacta morganatica & sic matrimonia ad morg. pactitia nullum in I. R. G. habere usum.* Vide sis *Illustr. SCHMAVS.* in comp. I. publ. lib. II. cap. XVI. §. XVIII. in fine. At, in utrisque membris, praedicata universaliter vera esse; negandum. Circa hanc vero quaestionem a se invicem bene distinguendum venit; utrum quaestio liciti pertractanda sit nullo habito respectu personarum diversitatis; aut potius respectus personarum in I. R. G. habendus. Prius nostra est intentio. Finis ideo parti generali imponatur, & per novum caput pars specialis, de nostro proposito discrens, in scenam ducatur.

CAPVT II.

DE EO QVOD IVSTVM EST,
CIRCA QVAESTIONEM AN
ET QVATENVS MATRIMONIVM
AD MORGANATICAM PACTO TA-
LE IN I. R. G. LICITVM SIT?
IN GENERE.

§. 19.

Id ad quod agendum ius habemus, dicitur *licitum*; id vero ad quod omittendum obligamur, dicitur

B 3

citur

14 DISSERTATIO INAUGVRALIS

citur *illicitum*. *Perillustr.* L. B. de WOLF. Philos. pract. univ. P. I. §. 170.

COR. Quando ad matrimonium ad morganaticam pacto tale peragendum, ius datur; est licitum: quando vero ad illud omittendum motiva adfunt; est illicitum.

§. 20.

Ius agendi aut obligatio omittendi, vel rationem habent in ipsa natura & essentia rerum; vel in voluntate entis rationalis; vel in utroque simul. In priori casu licitum *naturaliter tale* adest; in secundo *positivum*; in tertio vero casu *mixtum*.

Voluntas autem entis rationalis, vel cognoscitur ex lege; vel ex actu quodam iuridico seu morali. Licitum ergo aut illicitum positivum vel in lege, vel in actu quodam iuridico rationem habet.

§. 21.

Illicitum naturaliter hypothetice tale, licitum positivum; & licitum hypothetice naturaliter tale, illicitum positivum; fieri potest.

§. 22.

Quicquid §. 20. & 21. dictum; valet quoque de matrimonio ad morganaticam pacto tali.

COR. De licito vel illicito matrimonii nostri iudicaturus, respiciat, si de eo generaliter iudicium formare vult; ad leges tam naturales, quam positivas, & quid hae in illis mutaverint; si vero specialiter, cum hisce & actus iuridicos rite combinet.

§. 23.

Actionem quandam committendo, vel oritur tantum

tantum perfectio; vel tantum imperfectio; vel utrumque simul. Si utrumque inde oritur, vel perfectio erit maior; vel imperfectio.

§. 24.

Si ex actione quadam tantum oritur imperfectio; actio illicita est: si vero tantum oritur perfectio; actio est licita. (pr. princ. I. N.).

§. 25.

Actio, qua tam perfectio, quam imperfectio oritur, quando perfectio maior est imperfectio; est licita: quando vero imperfectio perfectioni maior est; est illicita. (p. princ. I. N.).

§. 26.

*Impedimentum seu obstaculum dicitur oppositum accidentis inhaerentiae. (Celeb. BAVMGARTEN Met. §. 221.). Accidens vero hoc inhaerens (cit. Met. §. 192.) vel erit ipsa existentia; vel non. Si prius, a me oppositum hocce dicitur *impedimentum existentiae.**

§. 27.

*Impedimentum iuris dicitur oppositum accidentis inhaerentiae iuris; sique hoc accidens iuris inhaerens est iuris existentia, oppositum hoc a me salutatur *impedimentum existentiae iuris.**

§. 28.

Impedimentum iuris tam in genere, quam in specie existentiae iuris; involvit imperfectionem. Posito enim impedimento iuris, ponitur eo ipso oppositum accidentis inhaerentiae iuris (§. antec.).
Oppo-

Opposita vero dissentiunt (cit. Met. §. 51.). Ergo impedimentum iuris involvit dissensum. Ergo etiam involvit imperfectionem (cit. Met. §. 121. n. 2.). Unde nostra propositio patet.

§. 29.

Impedimentum iuris cum imperfectione vel involvit simul perfectionem; vel non. Si simul involvit perfectionem, vel perfectio maior erit imperfectione; vel imperfectio maior erit perfectione.

§. 30.

Actio, qua impedimentum iuris fit, est nulla plane promovetur perfectio; est illicita (§. 24. 28.).

§. 31.

Actio, qua impedimentum iuris fit, sed promovetur perfectio, minor, imperfectione ex impedimento resultante; actio est illicita (§. 25.).

§. 32.

Actio, qua impedimentum iuris fit, & promovetur perfectio, maior, imperfectione ex impedimento resultante; est licita (§. 25.).

§. 33.

Ius aut existit, seu actu competit; aut tantum possibile est, seu actu nondum competit. In priori casu dicitur *quaesitum*; in posteriori vero *acquirendum*.

§. 34.

Ius pro facultate morali sumtum, vel competit ex ipsa natura & essentia; vel ex voluntate entis rationa-

tionalis. Hinc & ius pro facultate morali factum, in *naturale* & *positivum* dividi potest. Ad positivum vero is, cui competit, vel aliquid contulit ad acquisitionem iuris; vel non. In posteriori casu dicitur *ius ex providentia alterius*.

Concludi potest: si is, cui competit ius exprovidentia alterius; ad acquisitionem nihil contulit; non accepit. Ambabus concedo. Ergo inde ii, qui acceptationem essentiali huius acquisitionis ponunt, concludere possunt: *non dari secundum ius naturae ius ex providentia alterius*. At in praesenti non opus erit, ut ideo cum iis manus confererem. Cum enim luce meridiana clarior sit, dari ex legibus positivis tale ius; aethiopem lavarem.

§. 35.

Ius ex providentia alterius esse potest ius acquirendum (§. 33, 34.). Quodcumque enim praedictum subiecto non repugnat; ei tribui potest.

§. 36.

Dantur iura familiae ex providentia alterius acquirenda (§. 3. & antec.).

§. 37.

Nondum natus habere potest iura acquirenda (§. 33.): *sicque etiam iura familiae ex providentia alterius acquirenda* (33, 34, & antec.). Ius enim acquirendum, si nondum nato tribuitur; est praedictum. At nondum nato, subiecto suo, non repugnat.

§. 38.

Impedimentum existentiae iuris (§. 27.) *ex pro-*
C
viden-

videntia acquirendi familiae nondum nati possibile est. Existentia enim huius iuris absolute necessaria non est (p. princ. met.). Ergo oppositum eius est possibile (p. eadem). Oppositum vero est impedimentum (§. 27.). Uade propositio patet.

§. 39.

Quicquid §pbis 30, 31. & 32. de impedimento iuris in genere concepimus; valet quoque de impedimento existentiae, iuris familiae ex providentia alterius acquirendi (§. antec.).

§. 40.

Iura familiae parentis vel ita comparata erunt, ut liberi nondum nati iisdem, in casu quo aliud matrimonium initur, gaudeant tanquam iure ex providentia acquirendo; vel non.

§. 41.

Si iura familiae patris non sunt ius familiae nondum natorum ex providentia acquirendum; matrimonium ad morganaticam pacto tale non est impedimentum existentiae earundem iurium: sicque inde illicitum fieri nequit. Enimvero impedimentum iuris supponit accidentis inhaerentiam (§. 27.). Ius vero deficit, cuius tamen accidens inhaerens supponitur. Ergo deficit accidens inhaerens. Ergo impedimentum. Cum itaque nullum detur impedimentum, per se patet & matrimonium ad morganaticam pacto tale impedimentum haud esse. q. e. p.

Deinde cum ex impedimento iuris interdum fiat illicitum (§. 30, 31, 32.), matrimonium vero nostrum in

in dato casu impedimentum haud sit; in impedimento quoque matrimonii nostri ratio illiciti vel liciti esse nequit (§. 19.). Unde haec altera propositio patet.

§. 42.

Si iura familiae patris ita comparata sunt, ut in casu, matrimonio morganatico pactitio opposito, liberi iure familiae ex providentia acquirendo gaudeant; vel patri erit ius disponendi, quid de iuribus hisce nondum natorum fieri velit: vel non.

Si prius, pater vel in in totum disponere ius habet; vel tantum pro parte. Si tantum pro parte, vel habet in casu ineundi matrimonii morganatici pactitii; vel non.

§. 43.

Si patri competit ius, in totum aut in casum ineundi matrimonii morganatici pactitii, de iure nondum natorum familiae ex providentia acquirendi disponendi; matrimonium ad morganaticam pactitium licitum est: si vero parenti, de iure nondum natorum iam dicto, aut nullum plane ius, aut tale ius competit, quod se se in casu matrimonii nostri non exerit; matrimonium hocce est impedimentum iuris familiae ex providentia acquirendi nondum natorum. In primo enim casu actio est licita (§. 19.). In posteriori vero matrimonium ad morganaticam pactitium efficit, ut iura nondum natorum existentiae dari nequeant (§. 6.). E. est oppositum existentiae. E. impedimentum (§. 27.).

C 2

§. 44.

§. 44.

Matrimonium ad morganicam pactitium in casibus in membro secundo §phi antec. relatis involvit imperfectionem (§. 28. & antec.).

§. 45.

Si matrimonio morgatico pactitio nulla plane promovetur perfectio; est illicitum (§. 30. & antec.).

§. 46.

Si matrimonio ad morganicam pactitio minor promovetur perfectio, & maior imperfectio; est illicitum (§. 31. & 44.).

§. 47.

Si matrimonio ad morganicam pactitio maior promovetur perfectio, minor vero imperfectio; est licitum (§. 32. & 44.).

§. 48.

Iura familiae patris ut plurimum ita sunt comparata; ut iis liberi nondum nati, tanquam iure familiae ex providentia acquirendo, gaudeant: sicque sunt ordinarium (§. 40.).

Antecedens quilibet, qui historica cognitione, de feudis, fideicommissis familiae, pactis successoriis, ganebinatibus &c. in I. R. G. quotidie obvenientibus, instructus; tanquam experientiam indubitam nobis concedit. Non est ergo, ut huius propositionis demonstrationis magna habeatur ratio. Consequens vero statim ex concepta ordinarii patet, quippe quod est id, quod ut plurimum sit.

§. 49.

Iura familiae patris, quae nondum natis sunt ius familiae ex providentia acquirendum; sunt praesumen-

sumenda. Etenim sunt ordinaria (§. antec.). Ergo sunt praesumenda.

§. 50.

Matrimonium ad morganaticam pactitium sub circumstantiis §. 48. & 49. relatis; licitum esse, haud praesumitur. Enimvero in dato casu, si licitum esse debet; requiritur, ut nullum plane ius acquirendum nondum natorum detur (§. 41.). Dari autem tale ius, ordinarium est (§. 48.). Ergo nullum dari, extraordinarium est. Ergo non praesumitur (§. antec.).

§. 51.

Ius familiae nondum natorum ex providentia acquirendum; ita concessum, ut patri ius disponendi de eo competat (§. 42.); haud praesumitur. Etenim tale ius, si ita concessum; parum perficit. In concedendo vero iure, semper ita concessum esse praesumendum; ut in concessionario perfectionem optimam efficiat.

§. 52.

Matrimonium morganaticum pactitium ideo licitum esse, quia parenti de iure liberorum disponendi ius competit; haud praesumitur. Rationem continet in iure parentis, de iure liberorum disponendi. Ipsum autem hoc ius non praesumitur (§. antec.).

§. 53.

Ius familiae nondum natorum ex providentia acquirendo in ius quaesitum transeuns, quo posito ponitur imperfectio, perfectioni maior, haud praesumitur.

tur. Tale enim si ponitur, eo ipso ponitur concedentem imperfectionem promovere velle. Ergo concedentem esse malum. Quilibet vero bonus est praesumendus. Ergo & perfectionem promovere velle, praesumendus. Ergo praesumendus, tale ius non concedere.

§. 54.

Matrimonium ad morganicam pactitium ideo licitum esse, quia eo omisso maior oritur imperfectio; haud praesumitur. Eo enim omisso ponitur ius familiae, salvum; ex quo maior imperfectio oriri debet, quam perfectio. Hoc autem non praesumitur (§. antec.). Matrimonium vero nostrum licitum esse, sub datis circumstantiis, requiritur.

§. 55.

Praeter species liciti matrimonii nostri §phis 41, 43. & 47. relatas, nullas alias species licitas dari; quilibet, qui totum hoc caput perlustrat, perspetum habebit.

§. 56.

Matrimonium ad morganicam pacto tale in dubio licitum esse; haud praesumitur. Species enim §pho anteced. relatae, sunt omnes species licitae. Omnes vero hae species non praesumuntur (§§. 50, 52, 54.). Quicquid vero valet de omnibus speciebus simul sumtis; valet quoque de genere. Ergo matrimonium nostrum in genere, in dubio licitum esse, non praesumitur.

§. 57.

§. 57.

Matrimonium ad morganicam pactitium in dubio illicitum praesumitur (§. antec.). Oppositorum enim opposita est ratio.

§. 58.

Illicitum ratione improbetur. Ergo matrimonium ad morganicam pacto tale in dubio ratione improbetur (§. antec.).

§. 59.

In textu I. Feud. 8. princ. non habetur ratio, ob quam matrimonium ad morganicam pactitium illicitum fieri potest. Textus ille nimirum ita se habet: Si quis igitur decesserit filiis & filiabus superstitibus; succedunt tantum filii aequaliter, vel nepotes ex filio, loco sui patris: nulla ordinatione in feudo manente, vel valente: Ex textu hocce patet, per verba: nulla ordinatione in feudo manente, vel valente; patrem quid post mortem de feudo fieri velit, disponere haud posse. Necessesse esse, ut filii iam nati assumantur, quilibet ad verba legis attendens, facillime perfectum habet. Positis itaque iam natis, si in feudo succedunt; ponitur ius quaesitum. Ius vero quaesitum pater, liberis illo modo auferre nequit: ergo nec de tali successione disponere. Econtrario positis nondum natis; ponitur tantummodo ius acquirendum (§. 37.). Nondum nati autem tantummodo in matrimonio ad morganicam pacto tali ponuntur. Ergo in eo tantummodo iura familiae acquirenda ponuntur. Iura vero familiae quaesita & acquirenda diversa sunt (§. 3, 33, 34.).

Iam

Iam ut decisio casus cuiusdam ex lege fiat, in praesenti requiritur, ut aut ex expressis legis verbis: aut ex argumento legis; aut denique ex analogia iuris, fiat. Interpretationem enim restrictivam hic cessare; quilibet, qui non tyro sed veteranus scholae nostrae est, statim percipit.

Expressis verbis nullam prohibitionem elucescere; testantur ipsa verba legis. Argumentum vero legis requirit conclusionem ex lege legitime deductam. Ergo lex debet esse idea superior, conclusio vero idea inferior. At lex de iure quaesitum iam natorum cogitat: in matrimonio vero nostro supponitur ius acquirendum. Ius vero quaesitum & ius acquirendum, sunt sibi invicem ideae coordinatae (§. 33.). Ideo ergo non sunt sibi invicem ideae subordinatae. Ergo cessat conclusio. Ergo cessat argumentum legis. Denique ad analogiam iuris requiruntur casus, qui sibi invicem ob paritatem rationis substitui possunt. Ratio autem huius legis, est ius quaesitum. Econtrario in matrimonio nostro est ius acquirendum. Ergo diversae adsunt rationes (§. 33.). Ergo analogia iuris cessat. Ergo omnia ad decisionem formandam necessaria cessant. Ergo ratio in hac lege contenta haud est.

§. 60.

Interpretatio legis, qua posita ponitur contradictio, quoties alia adhuc fieri potest; non est admittenda, sed alia potius eligenda: sicque si interpretatio grammatica contradictione laborat; logica admittenda

da erit. Pone enim, eam admittendam esse; eo ipso quoque contradictio admittenda erit. Posita autem in lege contradictio; ponitur, autorem legis, legislationis in capace esse. Legislator autem, est autor legis, & imperans. Ergo imperans imperii incapax ponitur. Quod absurdum.

Cum vero, praeter interpretationem grammaticam, nulla detur nisi logica; per se patet, in dato casu logicam esse admittendam.

§. 61.

Textus 2. Feud. 26. §. filii interpretatione grammatica posita; ponitur contradictio. Nimirum verba citati textus ita se habent: *Filii nati ex ea uxore, cum qua matrimonium tali conditione contractum est, ne filii ex ea nati, patri ab intestato, succedant: in feudo succedunt.* Nam quamvis ratione improbetur talis conditio, ex usu tamen admittitur. Iam si ponis, tali conditione matrimonium contrahi, ne filii ab intestato succedant, at ulterius non determinas obiectum successionis, indefinite & sic universaliter, ergo & a feudi successione filios excludi, patet. Feudum vero in dubio est ius familiae. Ergo pater tale matrimonium iniens, liberos a iuribus familiae excludit. Ergo matrimonium ad morganicam pacto tale contrahit. Matrimonium vero morganicam pactitium in dubio ratione improbetur (§. 58.). Ergo & talis conditio in dubio ratione improbetur. Cum vero lex casum dubium pro substrata materia assumit; recte in data dicitur lege:

D

quam

quamvis enim ratione improbetur. Quae verba, cum a verbis: *Et usu tamen admittitur*, immediate concomitantur; quid aliud concludere vis, quam matrimonium tali conditione initum ex usu admitti, sicque matrimonium ad morganaticam pactitium ex usu admitti. Si vero hoc matrimonium admittis, eo ipso filii in feudo non succedunt. At ex data lege etiam succedere debent. Ergo haec lex aliquid simultané affirmat & negat. Cumque hoc fiat, si secundum sensum litteralem explicetur; patet inde: posita huius legis interpretatione grammatica, ponitur contradictio.

§. 62.

Interpretatio 2. Feud. 26. §. filii, qua posita ponitur filios morganicos pactitios in feudo non succedere; est interpretatio logica. Eruitur enim haec interpretatio non ex sensu legis litterali, sed ex mente. Quia sensus legis involvit contradictionem (§. antec.). Ergo est interpretatio logica.

§. 63.

Interpretatio 2. Feud. 26. §. filii, qua posita filii in feudo non succedunt; est optima; sicque pluribus interpretationibus minus bonis est praeferenda. Si enim plura sunt, quae omnia vitiosa; illud, quod minimum vitium supponit, est optimum. Ea vero interpretatio textus citati, qua tantum omissionem esse particulam *non*, supponitur; minimum inter plures interpretationes textui nostro citato imputat vitium. Vitium vero in textu latere citato, quacunque

que interpretatione adhibita, negari nequit. Ergo haec interpretatio est optima. Quod erat primum.

Deinde cum optimum sit praeferendum; patet hanc interpretationem reliquis praeferendam esse. Quod erat alterum.

SCHOL. Si poneretur particulam *non* haud deficere; contradictio tamen tollenda. Ut vero hoc fiat, quod requireretur, ut rite determinetur: *quid ratione improbetur; & quid usu admittatur.* Sane nec probari unquam poterit, aliud quid esse. Demonstratum enim iam est (§ 58.): *esse matrimoniam, quod improbat.* Ideoque talem interpretationem non solum falsam esse, sed etiam si fieri deberet, plura vitia legi imputanda esse, patet. Praesertim, quia quoad posterius, alia aut textui inferenda, aut ex eo reiicienda essent. Qua de causa, non sine ratione moti, *viri celeberrimi, CUIACIUS tit. 16. & cum eo STRUVIUS in Synf. I. F. cap. 9. thes. 5. aequae ac civis meus, Vir amplissimus & perillustri Conf. imp. aul. L. B. a SENCKENBERG* hanc interpretationem suam faciunt. Postremus hinc, in elegantissimo suo *corp. I. F. Germ.*, citato textui particulam *non* inseri, curavit: ut itaque loco eius, quod editio vulgaris ait: *in feudo succedunt; apud SENCKENBERGIUM legendum sit: in feudo non succedunt.*

§. 64.

Interpretatio 2. Feud. 26. §. filii, qua posita filii organici in feudo non succedunt; admittenda est. Est enim haec interpretatio logica (§. 62.), & optima ac praeferenda (§. antec.). Grammatica vero interpretatio contradictione laborat (§. 61.). Ergo illa est admittenda (§. 60.).

D 2

§. 65.

§. 65.

Textus 2. Feud. 29. non loquitur de matrimonio ad morganaticam legali; sed de pactitio: Et pactitium illicitum non declarat. Inde enim quod tale matrimonium contrahatur cum minus nobili; nondum est legale. Quia ad legale requiritur, ut ratio, ob quam matrimonium fit morganaticum, in lege contineatur (§. II.). Nec ex particula *ea lege* matrimonium morganaticam legale esse; cognosci potest. Quippe quae particula, tam in autoribus classicis, quam in ipsis fontibus iuris nostri, saepissime denotat pactum: prout quilibet, horum gnarus, non ignorat. q. e. primum.

Ipse porro lex ait, consensu contrahentium tale matrimonium fieri. Ergo faciunt pactum. Ergo, cum lex per se non privet liberos iuribus familiariae, matrimonium est pactitium (§. II.) q. e. a.

Denique lex citata non addit prohibitionem. Ergo ex hac lege matrimonium nostrum non fit illicitum (§. 19.) q. e. t.

§. 66.

Ex textibus 2. Feud. 26. §. filii, Et 2. Feud. 29. matrimonium ad morganaticam pactitium fit licitum. Textus enim hi citati matrimonium nostrum approbant (§. 64. & antec.). Quoties vero lex positiva id quod in se illicitum approbat; toties quoque dat ius agendi. Ergo licitum constituit.

§. 67.

Textus citati de feudo tantum loquuntur, in eoque

eoque matrimonium ad morganaticam pactitium licitum constituunt (§. antec. & per ipsa verba textuum).

§. 68.

Ratio, ob quam filii morganici in feudo (secundum nostram interpretationem) non succedunt; est, quia ex usu ita admittitur. Per ipsa verba textus 2. Feud. 26. §. filii in fine.

§. 69.

Si iura familiae, matrimonium morganaticum pactitium contrahentis, non sunt feudum, sed alia iura; matrimonium ad morganaticam pacto tale, ex usu non admittitur: ideoque matrimonium hocce licitum esse, usus non est ratio. Defunt enim facta, ex quibus usus probari posset.

§. 70.

Matrimonium ad morganaticam pacto tale, & in aliis iuribus familiae, praeter feudum licitum esse; ex textibus citatis decidi nescit. Quia enim textus citati, tantum de feudo cogitant, de aliis vero iuribus familiae minime; necesse est: ut in decidendo hocce casu analogia iuris adhibeatur. At, ad hanc requiritur, ut casus sibi invicem ob paritatem rationis substitui possint. Ratio autem in feudo, est usus (§. 68.): in aliis iuribus familiae vero, deficit haec ratio (§. antec.). Ergo cessat decisio.

§. 71.

Quoties leges positivae in casu quodam nihil dicunt; toties obtinet id quod iuris naturalis est.

D 3

Ergo

Ergo in matrimonio ad morganaticam pacto tali, in iuribus familiae quae feudum non sunt sese exerente; obtinet id quod iuris naturalis est (§. antec.).

§. 72.

Utrum & filiae morganicae pactitiae in feudo non succedant; citati textus non expresse determinant (per ipsa verba textuum).

§. 73.

Ex usu non constat; filias morganicas pactitias a feudo excludi. Ufus enim deficit.

§. 74.

Filiae morganicae pactitiae, modo aliter feudi sint capaces; per citatas textus a feudo non excluduntur. Nam per analogiam iuris, decisio casus facienda. At cum haec paritatem rationis requirat; ratio vero in textu sit vitiosa, qui in dato casu deficit (§. antec.): sic veritas propositionis elucet.

§. 75.

Circa exclusionem filiarum a iuribus familiae; obtinet id, quod iuris naturalis est. Per leges enim positivas haud deciditur (§. antec.).

§. 76.

Matrimonium ad morganaticam pacto tale celebraturus, efficiat ut uxor & liberi de iuribus familiae (§. 3.) haud participant (§. 6.). Habebit vero iura familiae, quae vel feudum tantum sunt; vel iura familiae, quae feudum non sunt tantum, vel tam feudum quam alia iura familiae habebit.

§. 77.

§. 77.

Matrimonium ad morganaticam pacto tale celebraturus, qui feudum tantum habet, vel habet tantum feudum masculinum; vel tantum feudum foemininum; vel utrumque simul.

§. 78.

Qui feudum masculinum tantum habet, nulla vero alia iura familiae (§. 76.); matrimonium ad morganaticam pacto tale licite inire potest. 2. Feud. 26. §. filii enim secundum nostram interpretationem permittit, ut filii morganici in feudo non succedant (§. 64.). Ergo filios excludi, licitum est. Cum vero nullus alius adsit, cuius ius in dato casu turberetur; nulla ratio adest, ob quam matrimonium nostrum in dato casu illicitum fiat.

§. 79.

Qui feudum foemininum tantum habet, nulla vero alia iura familiae, quae feudum non sunt; filios licite excludere potest (§. antec.). Filias vero non, nisi aut plane iis nullum competat ius acquirendum; aut patri competat ius, aut in genere aut in casu in eundi matrimonii morganatici pactitii, de iure filiarum acquirendo, disponendi; aut denique matrimonio ad morganaticam pactitio, maior quam alio, promovetur perfectio (§. 41, 43, 27.). In reliquis vero casibus & in dubio filias excludi a iuribus familiae; illicitum est (§. 45, 46, 74, 75.).

§. 80.

Qui tam feudum masculinum, quam foemininum

num habet; in priori id quod §. 78. in posteriori vero id, quod §. antec. dictum; agendi ius habet. Quicquid de subiectis simplicibus praedicari potest; in coniunctione eorum quoque praedicabile est (p. princ. log.).

§. 81.

Si quis iura familiae, quae feudum non sunt, tantum habet (§. 76.); obtinet id, quod iuris naturalis est (§. 71, 76.).

§. 82.

Si matrimonium morganaticam pactitium celebraturus, iura familiae quae feudum non sunt tantum habet, quando aut liberi nondum nati nullum plane ius habent, aut quando patri ius, de iuribus familiae in casu matrimonii nostri ineundi, disponendi competit, aut denique quando eo maior promovetur perfectio quam imperfectio; matrimonium morganaticum pactitium licitum est (§. antec. & 41, 43, 47.); quando vero nullum de his requisitis adest, & in dubio; est illicitum (§. 45, 46, 56.).

§. 83.

Qui iura familiae, tam feuda quam alia existentes, habet; matrimonium ad morganaticam pacto tale licite contrahere potest, ut tamen id, quod de singulis sigillatim dictum, in complexu observet (§. 78-82.). Eodem modo probanda venit haec propositio, quam §phus 80.

COR. I. Contrahenti hoc matrimonium, a feudo masculino quemlibet excludere, fas est.

COR. II.

COR. II. Contrahenti matrimonium nostrum, a feudo foeminino masculos indistincte excludere, licet. Non aeque filias (§. 79).

COR. III. Non necessarium esse, ut liberi morganici omnibus iuribus familiae priventur; ex antecedentibus patet. Unde etiam nova, matrimonii morganatici pactitii, divisio formari potest. Quae tamen ad institutum nostrum non adeo tenderet.

§. 84.

Pactum morganaticum dicitur illud pactum, quo ratio matrimonii morganatici pactitii continetur (§. II).

§. 85.

Pactum morganaticum non solum antequam liberi iam nati adsunt, sed etiam antequam nascituri sperantur, ineundum est. Statim enim ac liberi iam nati adsunt, iura familiae acquirenda in iura familiae quaesita transeunt. Positis enim iam natis, pater de feudo disponere nequit. i. Feud. 8. pr. Rationem vero huius legis esse ius quaesitum, iam supra ostendimus. Ius quaesitum autem & in aliis iuribus familiae, quae feudum non sunt, liberis iam natis obtinet. Quanquam enim non semper sit ius praesens, tamen est ius futurum. Sicque cur in feudo & aliis iuribus familiae pater disponere nequit, ius quaesitum iam natorum est ratio. Ergo casus hi, ex identitate rationis sibi invicem substitui possunt. Ergo analogia iuris formari potest. Ergo propositionis veritas, universaliter patet. Quod erat primum.

E

Dein-

Deinde cum per principia iuris Romani statim ac nasciturus speratur, simulac, si de eius favore quaeritur, pro iam nato habeatur; sic statim etiam ius ei auferri, illicitum est. Pactum vero morganaticum hoc efficit (§. antec.). Ergo pactum hocce, antequam nasciturus speratur, est ineundum. Quod erat alterum.

§. 86.

Pactum morganaticum imperfecto adhuc matrimonio est ineundum. Perfecto enim matrimonio seu coniugio nasciturus speratur. Quanquam enim non statim indicia graviditatis seu praegnationis adsint certiora; concubitus tamen celebratus praefumitur, quippe qui magis pro quam contra praegnationem militat. Pactum vero hocce, antequam nasciturus speratur, ineundum est (§. antec.). Ergo imperfecto coniugio ineundum erit.

§. 87.

Quando matrimonium ad morganaticam pacto tale licitum est; licitum est quoque matrimonium ad morganaticam mixtum: Et quando illud illicitum est, illicitum quoque est hoc. Matrimonium enim morganaticum mixtum ex legali & pacto tali consistit (§. II.). Cum vero ex hisce mixtum consistat; per se patet matrimonium morganaticum legale & pacto tale matrimonii morganatici mixti essentialia esse. Qualia vero essentialia sunt; talis quoque est essentia. Si ergo essentialium illicitum est

est unum; ens licitum esse nequit: & si omnia essentialia licita sunt; ens quoque licitum est. Idemque valet hic.

§. 88.

Quicquid a §. 78. usque ad §. 83. inclus. de matrimonio morganatico pactitio dictum; valet quoque in quaestione liciti vel illiciti matrimonii morganatici mixti (§. antec.).

§. 89.

Matrimonium morganaticum mixtum, antequam liberi non solum iam nati adsunt, sed etiam antequam nascituri sperentur; ineundum est: sicque etiam imperfecto adhuc coniugio ineundum est. Cum enim ex matrimonio morganatico legali & pacto tali consistat (§. 11.); pacto tale supponit pactum morganaticum (§. cit. & 84.); pactum morganaticum vero imperfecto adhuc coniugio ineundum est (§. 86.); sic etiam haec propositio tanquam vera elucet (§. antec.).

§. 90.

Matrimonium ad morganaticam pactitium in iuribus familiae quae feudum non sunt, ut & eo fidei a feudo excludere, licitum esse; in dubio non praesumitur. Species enim hae determinationi iuris naturalis relinquuntur (§. 70, 71, 72, 73.). Sicque in dubio illicitae praesumuntur (§. 56, 57.).

E 2

§. 91.

§. 91.

Quicquid Spho antec. de matrimonio ad morganaticam pacto tali dictum; valet quoque de matrimonio ad morganaticam mixto (§. 87.).

Hiscæ proposito meo satisfacisse, puto; dum tantum de hac materia tractationem generalem elaborare, promisi. Specialiorem, volente DEO, alia occasione proponere studebo. B. L. peto, ut hiscæ contentus esse velit, & specimine inaugurali subscribo.

T A N T V M.

ERRATA EXTANTIORA.

Pag. 5. lin. 2. *quos* lege *quas*. Pag. 7. l. 18. *assenti-*
mus lege *assentimur*. lin. 20. *fruuntur* lege *fruantur*.
 Pag. 12. l. 23. *vili* lege *vilis*. l. 26. *quæ* lege *qui*. Pag. 13.
 lin. 2. & 8. *argumentant* lege *argumentantur*. Pag. 28.
 l. 13. *ipse* lege *ipsa*. Reliqua vitia typographica B. L. fa-
 cile emendabit.

CON-

CONSULTISSIMO
DOMINO CANDIDATO

S. D.

PRAESES.

SVA erat, cum mihi eam offerres,
haec dissertatio. TVA etiam adhuc
erat, cum eam TIBI redderem.
TVA itaque iam est, cum publicae
luci exponitur. Ego enim, nec
volui nec potui, quicquam mutare; ideo,
quoniam nec volui nec potui contra ius
TVVM agere. Praesens institutum quidem
non permittit, de iure Praesidis in dissert.
inaugur. Respondentis multis differere,
hoc tamen, quin moneam, non possum
non, non licere Praesidi, specimen inaugu-
rale Respondentis, absque eius consensu, ad
suum captum accommodare, suasque me-
ditationes Respondenti obtrudere. Non
Praeses enim, sed Respondens, suae erudi-

E 3

tionis

tionis specimen edere vult & debet, in elaborando specimine inaugurali. Etsi vero Praefes cum Respondente in defendenda dissertatione communem causam faciat, non tamen ideo, si quid video, licet ei quaevis refecare, quaevis addere, quae displicent vel placent. Sic enim Respondens defendere debet quae sunt Praefidis, cum tamen, si aut Praefes defendere debet quae sunt Respondentis, aut Respondens quae sunt Praefidis, Respondentis partes crederem esse favorabiliores. Haec vel ideo, **CONSVLTISSIME DOMINE CANDIDATE**, monere volui, ut etiam quoad hanc dissertationem suam cuique tribuatur. **TVAE** vnice industriae & eruditioni debetur tota haec dissertatio, nec quidquam meum est, praeter nomen meum, quod in fronte gerit, cum **TIBI** placuerit, me eligere Praefidem, quam benevolentiam grato agnosco animo. Prout vero **TVO** Marte scripta & elaborata est haec dissertatio, ita & in defensione eius meo non indigebis auxilio, & meum erit etiam in ipso conflictu tibi ius tuum tribuere. Nam & hic saepissime peccant Praefides,
dum

dum non recordantur, quod tantum in subsidium partes Respondentis tueri debeant, illique, sicubi haeserit, suppetias ferre, sicque pruritum disputandi debeant compefcere. Habebis itaque me, etiam in ipso conflictu, potius testem TVAE eruditionis, quam talem, qui TIBI molestus erit, auxilium obtrudendo. Quod superest, gratulor TIBI de hoc specimine eruditionis, & dudum promeritos honores, ab ordine Ictorum in Regia hac Fridericiana proxime conferendos, felices apprecor. Mei, quod peto, nunquam deponere memoriam, & ita vale, mihiq;e, quod facis, fave.

Scrib. in Regia Fridericiana die xv Ian.

clo lccc xxxviii.

CON-

CONSULTISSIMO
DOMINO CANDIDATO

S. D.

D. IOANNES HARTWICH REVTER.

SI quo maiorem in tradendis iusto ordine suis
ipforum doctrinis legitimae scientiae sacris
initiati operam figunt: eo plus aestimii ac
praeconiorum iisdem illis iure meritoque debetur;
tanto maiorem certe laudem suo veluti iure exigere
videntur, qui methodum quam aiunt naturalem
syntheticam ad iuris scientiam transferre sagunt:
quanto hunc cogitandi ordinem reliquos parafran-
gis post se pluribus relinquere in aprico est. Ordinem
esse cogitationum varium, variasque in species
methodum abire, nec dupondii in logices scientia
ignorant. Si a reliquis discesseris, vel secundum de-
terminati cuiusdem ordinis, regulam nulla obiecto-
rum naturae ac indolis habita ratione, nostra in ordi-
nem redigimus adserta, methodum vocant mere ar-
tificialem; vel opposita ratione nostras ordine col-
locamus cogitationes, methodus naturalis methodi
nominé venit. Quem autem admodum ex illa pa-
rum aut nihil utilitatis in nostram redundat cogni-
tionem: *Siquidem, verba sunt SENECAE, a ma-
gno artifice, prave formantur multa, non quidem
quia*

quia ars cessat, sed quia id, in quo exercetur arti saepe
indolens est; ita haec, si rationis est, omnia pun-
cta fert, seque de meliori nota commendat. In
quam igitur methodum si incidimus; vel cogitatio-
nibus ad amissim sibi subordinatis, ratione utrius-
que claritatis analyticae tam quam syntheticae ha-
bita, praemissis generalioribus ad specialiora: vel
hiscæ anticipatis ad illa demum pronehimur. Illo
in casu synthetico ordine, hoc vero non nisi cogita-
mus analytico. In illa methodo, rationis, scholae
atque tabellarem, in hac vero seiuncta tabularum
methodo, methodum rationis & interdum scholae
coniungi: illam rationi, intellectui, speciatim acu-
mini, profunditati, in primis autem memoriae, hanc
autem ad eiusmodi commoda commode aequè
compositam non esse, temere haud dixeris. TV,
CONSULTISSIME CANDIDATE, in specimi-
ne, quod telis opponentium expositum is, pereru-
dito, eum TE praestas, qui internoscit, quantum
distent aera lupinis. Gratulor TIBI, felices inge-
nii TVI ad optima quaevis nati ac formati foetus,
summosque, quibus obeundis TE accingis, in
utroque iure honores. Reliquorum votorum
quae TIBI debeo, summa est: doctrinae laus, flo-
ridusque fortunae status in dies augeat magis ma-
gisque. Vale, mihi que quod facis, fave. Halae

III. Idus Ian. clō lōccc XLVIII.

F

CON.

Consultissimo Domino Candidato

S. P. D.

G. STOLLE Oppon.

Jurisprudentiae studium peramplum esse, & cultores eius & oses per omne aevum sunt professi. Et si quid unquam? hoc certe veritati consentaneum credo. Vastum enim iam admodum est Ius Civile scriptum. Quid? si reliquae Jurisprudentiae partes, si mores accedant. Quid? si subsidia sine quibus Leges nec intelligi rite, nec applicari accurate possunt addideris. Quo diffusior iraque est legitima nostra scientia: & quo magis id quemvis, campum eius ingredientem detertere posset: eo maiorem omnino pertinax *T V V M*, quo semper strenue illi vacasti studium laudem meretur. Quinquennium iam in felicissima hac generi humano arte versatus es; & ita quidem, ut cordatum quemvis eius studiosum decet. Non enim satis dixisti, veritates ab aliis acceptas memoriae mandare solumque tantum verborum cortici inhaerere: sed hoc *T I B I* datum credidisti, ut in Legum assidue inquirerer rationes, easque partim ex Iuris nostri semel adstructis hypothesebus, partim ex antiquitatum & historiarum monumentis, partim etiam & praecipue ex aeternis Iuris Naturae Legibus, erutas ponderares, ponderatasque animo haud elabi curares. Qui labor, quo melius *T I B I* succederet, reliqua, uti studia subsidiaria, ita Philosophiam praepremis strenue coluisti. Omnium autem maxime ea *T I B I* curae cordique fuerunt, unde aliis olim subvenire, ac in foro

foro opitulari posses; quaeque tam ad agendum, quam ad respondendum atque cavendum prodesse. Sed quid opus est ea verborum cum res ipsa iam loquatur? ita ut facile meis superfedere laudibus possis. Docet enim iam satis erudita T V A Dissertatio quid in Iure nostro profeceris? & docebit amplius publicum ad quod T E accingis certamen quam praeclare res T V A S in Academiis gefferis? Merito igitur cum Prolytae nomen iam meruisti huic adhuc summi in utraque Iure iungentur honores. Quae re non possum non ex intimo T I B I cordis affectu gratulari, cum & infucata, quae semper inter nos intercessit, amicitia id iubeat, & Opponentis quo me exornare benigne voluisti, munus optatissimum id exsequendi praebeat occasionem. Seruet T E DEVS T. O. M. in gaudium & ornamentum Nobilissimae Gentis T V A E, in Patriae Reipublicae, ad quam iter paras emolumentum, inque orbis litterarii decus faxit praeterea ut omnia T I B I ad patrias lares reuerso ex voto cedant, & ut doctorales T I B I ad alios viam aperiant honores. Vale mihi que & absens fave.

Consultissimo Domino Candidato

S. P. D.

L. M. B E E G, Opponens.

DVo abhinc sunt anni & quod excurrit temporis spatium, quod tum inire contubernium, Tecum dies consumere ac otium honestum, versare legum interpretes & labores & onera commercio iucundo atque utili suscipere quaevis licuit. Ingenuè fateor, inter amicos bene multos obligasse mihi neminem, qui sensa animi ac propensionem factis Te integrior comprobavit. Antiquam semper

per virtutem & fidem deprehendi, fontes amicitiae perpetuos, unde fluxit constans quorumlibet & eiusmodi quoque officiorum declaratio, quae imperfecte tantum aliis debentur. Quotiescunque id mente agito, nunquam nisi cum summa laetitia hoc accidit, accidit autem saepius, & referre meritis vicem contendo & delicias capio ex splendidiori tua fortuna, quam maxime adaugebunt honores in utroque iure ab illustri Ictorum ordine tibi proxime conferendi. Singuli, qui etiam aliquatenus in contemplatione vitae generis TVAE animum suum exerceant, haud distentur, hosce honores itaque cum illis connexa, praemia esse, quae industria TVA, quam praeter culturam doctrinae solidioris & in studia iuris impendisti, atque eruditio hinc tibi comparata, dudum iam promeruerint. Solus intuitus dissertationis TVAE, quam & me teste proprio Marte, sine cuiusvis auxilio, lituris atque accessionibus conscripsisti, & quae specimen erit inaugurale, iudicium hoc a me exigit & firmat. Elegisti argumentum admodum difficile & ponderosum, cum de matrimoniimorganatici pacto talis licentia atque usu differere tibi proposueris, quaestionem movens inter Ictos maxime controversam multisque tricis adhuc involutam. Ostendis, te esse non solum Iuris peritum sed etiam philosophum: Omnia quae in hac quaestione difficiliora praetereunt alii, ex primis TE & intimis iuris naturalis principiis eruisse atque, unde praeclarum quid praestitisti, methodi sanioris, quae synthetica audit, omnino conscium fuisse ac competem. At non solum in praeceptis Iuris Naturalis substitisti sed etiam ex legibus positivis, adhibita legitima illarum interpretatione, sententiam firmiter demonstraisti, bene gnarus, legum & cognitionem & applicationem, nisi perspectis earum rationibus vix recte se habere. Merito igitur gratulor tibi de medijs apertis ad finem vitae academicae verum electis ac impetratis. Summum Nomen probitatem & industriam TVAM omni felicitatis genere compenset, ut in patriam nunc revertenti occasio desit nulla, convertendi acquisitam dexteritatem in aliorum & TVVM emolumentum. Hanc enim arbitror homini litteris gravioribus ac humanitate polito egregiam laudem ac rem, si quae vitae didicit, & vitae mox dari possit. Vale & prosequi favore nunquam desine amicum TIBI devotissimum.

Kalle, Diss., 1748 (1)

ULB Halle

002 729 407

3

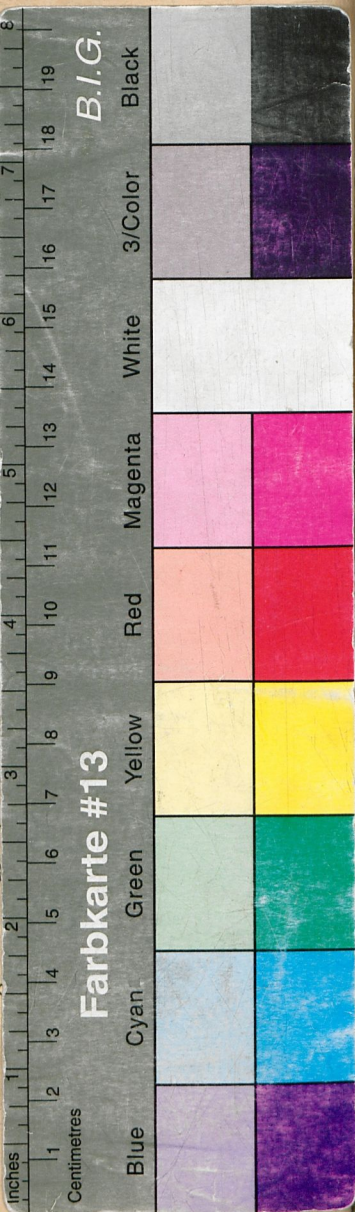

56

v. 18

6

631. num. 23.
1748 11
4a

Q. D. B. V.
DISSERTATIO INAUGURALIS IURIDICA
SISTENS
QVAESTIONEM
AN ET QVATENVS
MATRIMONIUM
AD
MORGANATICAM
PACTO TALE LICITVM SIT?
IN GENERE,

P. 409

QVAM
EX CONCESSV
ILLVSTRIS FACVLTATIS IURIDICAE FRIDERICIANAE
P R A E S I D E
VIRO CONSVLTISSIMO AC DOCTISSIMO
D. DANIEL NETTELBLADT
REG. MAIEST. PORVSS. A CONSIL. AVL. ET IN ALMA
FRIDER. IVRIVM P. P. O.
PRO GRADV DOCTORIS

AD DIEM JANVARIJ MDCCXLVIII.
H. L. Q. C.
PVBLICO ERVDITORVM EXAMINI SVEMITTIT
AVTOR
IOHANNES BALTHASAR KOELBELE
MOENO-FRANCOFVRT.

HALAE MAGDEBVRGICAE
TYPIS IOHAN. CHRISTIANI MENDELII, ACAD. TYP.

